

Jarle (54) har jobbet med døden i 34 år: - Jeg vet hva det betyr når noen skilles som uvenner

- I møte med pårørende trenger du empati og kunnskap. Uten dette har vi ikke mulighet å gi en god opplevelse til dem som sørger, sier Jarle Skjennum (54) i Jølstad Begravelsesbyrå.

[Inger Eide Nordseth](#)

30.01.22 02:52

For abonnenter

MED DØDEN PÅ NÆRT HOLD:

Siden han var 20 år gammel, har Jarle Skjennum jobbet med å gi mennesker en mest mulig verdig avslutning på livet og gi pårørende en mulighet til å ta farvel med sin kjære, slik at de gode minnene kan leve videre.

ÅS: Jarle Skjennum er driftsleder og gravferdskonsulent i Jølstad Begravelsesbyrå i Follo. Han har jobbet med døden på nært hold siden han var 20 år gammel.

Etter å ha jobbet hele det yrkesaktive livet med mennesker som har kommet til veis ende sitt, beskriver han seg selv som "veileder og minneskaper, på veien fram til graven".

10 dager

- Folk som er ansatt hos oss må like å ha varierte oppgaver. Fra å stelle den døde, være med på syning, kjøre kisten, være med på begravelsen, til praktiske ting som å søke NAV om kompensasjoner. Felles for oss alle er at vi er opptatt av å gjøre en jobb som gir mening.

Hos begravelsesbyråer må man ha systemer, og det krever rutiner. Gravferdsloven gir dem 10 virkedager før kisten skal være i jorda.

– Det handler om å få tatt avskjed og legge noe bak det på en god måte, sier Jarle Skjennum.

Inger Eide Nordseth

VIKTIG Å FÅ TATT ORDENTLIG FARVEL:

Jarle Skjennum og Bjørnar Söderhold i det vakre seremonirommet til Jølstad begravelsesbyrå på hovedkontoret i Ski.

Syning

Gravferdskonsulentene sørger for at kroppen til avdøde blir tilrettelagt for syning. Det gjør de i et eget syningsrom i Ski. Der tenner de lys og kan spille musikk. Et lite elektrisk orgel er plassert i rommet.

Å tilrettelegge for syning innebærer blant annet stell, vask av hår og å kle på den avdøde. Kanskje kan det være ønske om spesifikke klær eller en personlig eiendel de legger ved.

Ved ulykker har Jølstad begravelsesbyrå spesialkompetanse på hvordan de skal stelle den døde. Det krever ekstra mye. Kanskje må et øye erstattes, og de reparerer de verste skadene. Mange sier også at «de må klype seg i armen for å forestille seg det som har skjedd».

– Vi legger til rette for at de pårørende skal få et godt minne av den avdøde. Vi vet at en god syning er viktig for sorgarbeidet, spesielt når et dødsfall kommer brått og uventet. Da kan de ta innover seg at en person er død.

Utfordrende situasjoner

Med bakgrunn som gestaltterapeut, samtaleterapeut og økonom opplever likevel Jarle utfordrende situasjoner i møte med pårørende. Da gjelder det å opptre profesjonelt og være en omsorgsperson. Empati krever kunnskap.

– Vi som jobber her må vite hva vi driver med og holde det vi lover og våge og vise mot.

Som gravferdskonsulent kan møte utfordrende situasjoner i møte med pårørende. Mange er i sjokk og sorg og mange praktiske valg skal gjøres på kort tid.

Det kan være utfordringer som at pårørende ikke ønsker invitere noen i begravelsen.

Inger Eide Nordseth

KREVENDE ETTER ULYKKER:

Jølstad har spesialkompetanse på å stille avdøde etter ulykker. – Å stille døde etter trafikkskader krever ekstra mye, sier Jarle Skjennum.

– Det handler om å være hel i møte med etterlatte og utfordre dem litt. Ikke bare være servil. Er du sikker på at du ikke skal invitere noen?

Nå senest skulle han ha en samtale på telefonen.

– Jeg følte vi måtte møtes for å få den viktige dialogen. Det er ikke det samme som å møtes digitalt eller på telefonen. Det endte også med at jeg reiste i begravelsen.

Mer klar over begravelse som rituale

Pandemien har vært spesielt utfordrende for de pårørende. Å skulle velge ut hvem som skal komme på begravelse og minnesamvær. Velge hvilke steder som kan brukes.

Under pandemien har Jarle fått forsterket troen på at begravelsen og minnesamværet er det viktigste ritualet for folk.

– Under pandemien har jeg blitt mer klar over begravelsens betydning. Da tenker jeg både på syning, kjøring, seremonien, gravplass og minnesamvær.

De har utstillinger både av gravsteiner og kister. Det er variasjon av både pris og utførelse. Prisen kan ligge fra kroner 7.100 i trefiber til kroner 36.480 i kirsebætre. Begravelser med fast pakkepris fra kr. 25.990 og personlig planlagt begravelse fra kr. 28.270.

For mange kan det være flaut og stå og se på kister og diskutere priser og utførelse når noen er tilstede fra byrået.

– Vi prøver å la de være i fred med dette valget og heller komme inn på det etterhvert.

Inger Eide Nordseth

SISTE HVILE:

Det finnes stor variasjon av kister, i alle prisklasser, fra enkle i trefiber til litt over 7.000 kroner, til mer forseggjorte i kirsebærtre til over 36.000 kroner.

Ønsker et personlig preg

De pårørende får mulighet til å skreddersy en begravelse etter ønske og smak. Det finnes en rekke variasjoner av program, sang, minnetaler, bilder, valg av musikk og minnealbum.

I byrået har de egne gravferdstalere og alle har kurs i fotografering.

– **Det har blitt mer og mer ønske om et personlig preg på begravelsen og delen med minnetaler har økt. Derfor har vi måttet øke begravelsestiden.**

Livssynsåpne begravelser har også økt i omfang.

– **10-15% av begravelsene er livssynsåpne og det er ingen døgnflue, sier Skjennum.**

Når det gjelder streaming av begravelser var Jølstad godt i gang med dette fire år før pandemien.

– **Det var deilig å vite at vi hadde alle de digitale løsningene på plass, vi trengte bare å skalere det opp.**

Inger Eide Nordseth

GJØR OPPLEVELSEN PERSONLIG:

– Vi tar alle bilder selv. Dette fotoet kom til ved at noen ansatte dannet et hjerte av høstløv utenfor en kirke, forteller Jarle Skjennum.

Viktig med lokalt samarbeid

Vakre blomster og kranser er en viktig del av begravelsen. Her har Jølstad i Ski samarbeid med ulike lokale blomsterforretninger blant annet Ås Blomster. Det lokale samarbeidet der de er plassert er viktig.

– **Vi har hatt et samarbeid trolig i 45 år, sier daglig leder Christin Hansen. Sammen med datteren Sofie Eidsvold er de nå fjerde generasjon som driver butikken.**

– **For oss er det viktig at bestillingen blir tatt imot og forvaltet på en god og effektiv måte. Så hjelper det at de du samarbeider med er hyggelige, sier Skjennum.**

I dette er det også prosedyrer for å sikre at sløyfer og bånd er korrekte.

– Vi har prosedyrer for korrektur. Når det er sagt så er vi ikke mer enn mennesker noen av oss, sier Hansen.

Inger Eide Nordseth

VAKRE BLOMSTER HØRER MED UNDER SEREMONIEN:

Christin Hansen og Sofie Eidsvold i Ås blomster har et godt samarbeid med Jølstad Begravelsesbyrå.

Innsyn i lokalene

Kontoret i Ås har alltid lys på og persiennene oppe. Slik er det ved alle kontorene.

– Før i tiden hadde det ikke vært innsyn og lyset hadde vært slukket. Det handler om å være mer åpen om døden.

Christin Hansen synes det er viktig å ikke gjøre begravelsesseremoni til noe som er så skummelt.

– Det er positivt at det er så åpent som det er her. Dette er en del av hverdagen. Jeg tenker det er enklere å ta kontakt den dagen du trenger det når du har gått forbi her på vei til matbutikken hver dag, sier Hansen.

Profesjonell, men personlig

For Jølstad Begravelsesbyrå handler det om at de aldri blir proffe nok. Alt fra logo, design og den rosa fargen i profilen deres er nøye planlagt. Fonten i firmanavnet gjør at den kan sees på lang avstand. Kontorene er likt bygd opp og de investerer i et godt arbeidsmiljø.

Verdiene deres er mot, kvalitet og empati. De har nå 10-15 % av markedet i Norge og har over 50 avdelingskontorer i hele Norge, men er ikke de største i bransjen.

– Vi er ikke opptatt av å bli større, men å drive solid og være bærekraftig over tid.

Inger Eide Nordseth

MENINGSFULL JOBB:

- Det er ikke noe som er mer sikkert enn at vi alle skal dø. Jobben min gjør at jeg blir mer glad i livet, sier Jarle Skjennum.

Samtidig forteller han at det ikke blir for strømlinjeformet.

– **Blir vi for kalde, og upersonlige er den graden av profesjonalitet farlig.**

– *Hvordan er det å jobbe med døden over så lang tid, hva gjør det med deg?*

– **Jeg tror det handler om å «putte ting i riktig skuff». Skille på hva som er dine tanker og hva som er mine tanker. Og du må mestre jobben din.**

Etter 34 år i yrket synes Jarle det fortsatt godt å høre;

– **Nå var jeg glad du kom i begravelsen, jeg gruet meg litt, men jeg kjenner jo deg. Da kjenner du på meningen med jobben og kan gå to mil til.**

– Det er ikke noe som er mer sikkert enn at vi alle skal dø. Det får meg til å tenke litt ekstra. Det er sjelden jeg ikke sier ha det til kona mi Hilde. For jeg vet hva det betyr at noen har skiltes som uvenner. Jeg blir minnet om det i jobben og blir mer glad i livet, avslutter Jarle Skjennum.

Inger Eide Nordseth

SAMMEN OM Å GI EN GOD AVSKJED PÅ LIVET:

F.v Driftsleder og gravferdskonsulent Jarle Skjennum (54), gravferdskonsulent Jan-André Ekeberg (45) fra Ski, gravferdskonsulent Bjørnar Søderholm (39) fra Kolbotn og gravferdskonsulent Kristoffer Hellegaard (32) fra Rakkestad.